

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received: 27 December 2024 Revised: 12 February 2025 Accepted: 18 February 2025

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม: บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สู่นาคตที่ยั่งยืน

Environmental Activism: Lessons from Young Activists for a Sustainable Future

สรายุทธ รัตมี¹

Sarayoot Ratsamee

บทคัดย่อ

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม: บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สู่นาคตที่ยั่งยืน มุ่งวิเคราะห์การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ โดยพิจารณาบทบาท กลยุทธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นและระดับโลก เริ่มต้นด้วยการอภิปรายความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมลพิษ ซึ่งเป็นประเด็นเร่งด่วนที่กระทบต่อมนุษยชาติในปัจจุบัน ภายใต้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น การจัดการทรัพยากร การสร้างกรอบความคิด และทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง เพื่อวิเคราะห์กลไกการเคลื่อนไหว ในส่วนของกรณีศึกษา นำเสนอตัวอย่างของการเคลื่อนไหวระดับโลก เช่น Fridays for Future และ Extinction Rebellion รวมถึงการเคลื่อนไหวในประเทศไทย เช่น การเคลื่อนไหวของเยาวชนเพื่อสิ่งแวดล้อมและการต่อสู้กับโครงการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น บทเรียนสำคัญจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่เน้นที่การใช้โซเชียลมีเดียในการสร้างการรับรู้ การสร้างเครือข่ายข้ามพรมแดน และการเผชิญกับความท้าทาย เช่น แรงกดดันทางการเมืองและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์มิติที่บูรณาการกับการเคลื่อนไหว เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์เชิงจิตวิทยา บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล และความเชื่อมโยงกับความเป็นธรรมในมิติอื่น เช่น ความเท่าเทียมทางเพศและสิทธิมนุษยชน นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหวที่ยั่งยืน และการพัฒนาแนวทางใหม่สำหรับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในระดับโลก ผลการศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ในบริบทของความท้าทายทางสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน

คำสำคัญ: การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม, นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่, อนาคตที่ยั่งยืน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; Undergraduate student, Faculty of Education, Khon Kaen University.

Abstract

Environmental Movements: Lessons from Young Activists for a Sustainable Future focuses on the environmental movement of young activists, examining their roles, strategies, and impacts at both local and global levels. It begins with a discussion of the importance of environmental issues such as climate change and pollution, which are pressing issues affecting humanity today. It is framed by social movement theories such as resource management, framing, and political process theories to analyze the mechanisms of the movement. In the case study section, examples of global movements such as Fridays for Future and Extinction Rebellion are presented, as well as movements in Thailand, such as the Youth for the Environment movement and the fight against environmental projects in local communities. Key lessons from young activists focus on the use of social media to raise awareness, build networks across borders, and deal with challenges such as political and social pressures. It also analyzes dimensions that are integrated with the movement, such as economic impacts, psychological relationships, the role of digital technology, and the connection to other dimensions of justice such as gender equality and human rights. This leads to policy recommendations to support sustainable movements and the development of new approaches for structural change at the global level. The results of this study aim to provide an in-depth understanding of the role of young activists in the context of environmental challenges, and identify directions for future research to promote effective and sustainable solutions to environmental problems.

Keywords: Environmental Activism, Young Activists, Sustainable Future

1. บทนำ

ในปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมได้กลายเป็นหนึ่งในประเด็นที่มีความสำคัญสูงสุดในระดับโลก โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ทั่วโลก ซึ่งเกิดจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมของมนุษย์เช่นการเผาไหม้ของพลังงานฟอสซิล การตัดไม้ทำลายป่า และการเกษตรกรรมที่ไม่ยั่งยืน (IPCC, 2021) นอกจากนี้ยังมีปัญหามลพิษที่เกิดจากการทิ้งขยะในทะเล การปล่อยสารพิษสู่น้ำลำคลอง และการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศและความมั่นคงทางอาหารของมนุษย์ (Balmford, Green, & Phalan, 2002) ปัญหาทั้งหมดนี้ได้กลายเป็นสัญญาณเตือนให้โลกต้องตื่นตัวในการแก้ไขและหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ในปัจจุบันได้กลายเป็นพลังสำคัญในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่ท้าทายระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ระยะสั้น การเคลื่อนไหวต่างๆ ได้แสดงให้เห็นถึงพลังของเยาวชนในการเป็นตัวแทนของการต่อสู้เพื่อสิ่งแวดล้อมและอนาคตที่ยั่งยืน (UNEP, 2020) ส่งผลให้การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่เป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนถึงความตระหนักรู้และความกังวลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มนุษยชาติกำลังเผชิญในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิทั่วโลกและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของสภาพอากาศ การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้มีแค่ผลกระทบทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเกษตร และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอีกด้วย (IPCC, 2021) เกรตา ธันเบิร์ก (Greta Thunberg) นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่จากสวีเดนที่เริ่มต้นจากการประท้วงเดี่ยวหน้ารัฐสภาสวีเดนในปี 2018 โดยเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและยกระดับความตระหนักในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Thunberg, 2019) เธอได้รับการสนับสนุนจากเยาวชนทั่วโลก โดยการเคลื่อนไหวนี้ได้กลายเป็นที่รู้จักในชื่อ Fridays for Future ซึ่งเรียกร้องให้มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 2) มลพิษ (Pollution) มลพิษเป็นอีกหนึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทั้งต่อมนุษย์และธรรมชาติ โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศและน้ำที่เกิดจากกิจกรรมอุตสาหกรรมและการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตัวอย่างของการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นเพื่อลดมลพิษพลาสติก เช่น #Break FreeFromPlastic ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวระดับโลกที่เริ่มต้นจากการรวมตัวของนักเคลื่อนไหวจากทั่วโลกเพื่อเรียกร้องให้บริษัทและรัฐบาลดำเนินการลดการใช้พลาสติกและเพิ่มการรีไซเคิลให้มากขึ้น (O'Neill, 2020) และ 3) การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Loss) หรือการสูญพันธุ์ของสายพันธุ์ต่างๆ เกิดจากการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืช การตัดไม้ทำลายป่า การเกษตรกรรมที่ไม่ยั่งยืน และมลพิษต่างๆ ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบนิเวศและการเกษตร ตัวอย่างที่เป็นที่รู้จักคือการสูญเสียบางชนิดพันธุ์ในประเศแอมะซอน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการขยายพื้นที่การเกษตรและการตัดไม้ทำลายป่า (Fearnside, 2017) นักเคลื่อนไหวที่ต่อสู้เพื่อการอนุรักษ์ป่าในภูมิภาคนี้ได้ใช้กลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเช่นการผลักดันให้มีการเพิ่มมาตรการคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้และการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในระดับนโยบาย

สำหรับการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ได้รับความสนใจอย่างมากจากเยาวชนและองค์กรต่างๆ ที่ร่วมมือกันเพื่อเรียกร้องการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดผลกระทบจากกิจกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Srisang, 2020) ตัวอย่างเช่นการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการสร้างเขื่อนในแม่น้ำบางปะกง และการต่อสู้เพื่อปกป้องป่าชุมชนที่ถูกทำลายจากโครงการพัฒนาในพื้นที่ต่างๆ เยาวชนไทยหลายคนได้เข้าร่วมในโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น เช่น การร่วมมือกันปลูกป่า การรณรงค์ให้ลดการใช้พลาสติก และการเรียกร้องให้รัฐมนตรีและองค์กรต่าง ๆ ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อลดมลพิษและการทำลายสิ่งแวดล้อม (Prasert & Chidchob, 2021) นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและโซเชียลมีเดียในการเคลื่อนไหว ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเชื่อมโยงและขยาย

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมให้ทั่วถึงและรวดเร็ว การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยให้นักเคลื่อนไหวสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายขึ้น ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ (Gutiérrez, 2020) ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการเคลื่อนไหว Fridays for Future ซึ่งสามารถขยายวงกว้างผ่านโซเชียลมีเดียได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการใช้แฮชแท็กต่างๆ เช่น #SaveThePlanet และ #ClimateAction ช่วยในการสร้างการรับรู้และการสนับสนุนจากประชาชนในหลายประเทศ

วัตถุประสงค์ของบทความนี้เป็นการศึกษาการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ โดยมุ่งเน้นไปที่กลยุทธ์ที่ใช้แนวคิดที่น่าเสนอ และผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นและระดับโลก จะพบว่ากรณีศึกษาของการเคลื่อนไหวระดับโลกเช่น Fridays for Future และ Extinction Rebellion รวมถึงการเคลื่อนไหวในประเทศไทย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างการตระหนักรู้และการผลักดันนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สะท้อนกลยุทธ์ที่นักเคลื่อนไหวเหล่านี้ใช้ในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม ผ่านการใช้สื่อดิจิทัล การสร้างเครือข่ายข้ามพรมแดน และการตอบสนองต่อความท้าทายต่างๆ เช่น แรงกดดันจากภาครัฐและภาคธุรกิจ (Juris, 2012) สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ในบริบทของการต่อสู้กับปัญหาสิ่งแวดล้อม และเปิดประเด็นในการเสนอแนะนโยบายที่สามารถสนับสนุนการเคลื่อนไหวดังกล่าวในอนาคต โดยมุ่งหวังที่จะส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระดับโลก

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่จำเป็นต้องพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ช่วยอธิบายกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง ทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคมและแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการทำความเข้าใจพลวัตและผลกระทบของการเคลื่อนไหวเหล่านี้เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ดังนี้

2.1 ทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement Theory)

1. Resource Mobilization Theory หรือทฤษฎีการจัดการทรัพยากร เป็นแนวทางสำคัญที่เน้นการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างความสำเร็จในขบวนการเคลื่อนไหว (McCarthy & Zald, 1977) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของการเคลื่อนไหวทางสังคมขึ้นอยู่กับการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ เงินทุน ทักษะ ความรู้ และการสนับสนุนทางสังคม อย่างการเคลื่อนไหวของ Fridays for Future ใช้ทรัพยากรด้านการสื่อสาร เช่นโซเชียลมีเดีย เพื่อดึงดูดผู้สนับสนุนทั่วโลก อาศัยการสนับสนุนจากนักวิทยาศาสตร์และนักการเมือง เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ (Fisher, 2019) ผลกระทบของการจัดการทรัพยากรที่ดีทำให้การเคลื่อนไหวสามารถขยายตัวในระดับโลก และส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายขององค์กรระหว่างประเทศ เช่นสหประชาชาติ ทฤษฎีนี้ยังช่วยอธิบายว่าการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้กลุ่มนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถสร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งได้

2. Framing Theory อธิบายว่ากลุ่มเคลื่อนไหวต้องสร้าง “กรอบความคิด” ที่ชัดเจน หรือวิธีการสื่อสาร และการสร้างกรอบความคิดเพื่อกระตุ้นความสนใจและความร่วมมือจากสาธารณชน (Snow, Rochford, Worden, & Benford, 1986) เพื่อช่วยให้สาธารณชนเข้าใจปัญหา เช่น Greta Thunberg มักใช้คำว่า “Our house is on fire” (แปลว่า บ้านของเราถูกไฟไหม้) เพื่อแสดงถึงความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ใช้คำพูดที่เน้นความกลัวในอนาคตเพื่อดึงดูดความสนใจจากทั่วโลกการสร้างกรอบความคิดที่มีพลังช่วยกระตุ้นความสนใจจากสื่อมวลชนและผู้กำหนดนโยบาย อย่างไรก็ตามการนำเสนอกรอบความคิดยังต้องเผชิญกับข้อจำกัด เช่นการต่อต้านจากกลุ่มที่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกัน

3. Political Process Theory มุ่งเน้นบทบาทของโครงสร้างทางการเมืองและโอกาสที่เปิดหรือปิดต่อการเคลื่อนไหว (Tilly 1978) ทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายว่าการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในบริบททางการเมืองแบบใดมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า ตัวอย่างเช่นการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในประเทศที่มีการสนับสนุนจากรัฐบาลมักมีโอกาสที่ชัดเจนมากกว่า เนื่องจากประเทศที่มีกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เข้มแข็ง การเคลื่อนไหวมักได้รับการสนับสนุนจากสถาบันทางการเมือง อาทิกรณีของสวีเดนที่รัฐบาลส่งเสริม Fridays for Future ในทางตรงข้าม ในประเทศที่มีโครงสร้างทางการเมืองแบบรวมศูนย์ เช่นจีน การเคลื่อนไหวมักถูกจำกัด หรือถูกปราบปราม ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการเคลื่อนไหว

2.2 ทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Theory)

1. แนวคิด Ecological Modernization เน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Mol & Sonnenfeld, 2000) เช่นการใช้เทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน นโยบายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถรีไซเคิลได้ ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการพัฒนาของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ที่มุ่งลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ผ่านกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่เคร่งครัด ผลลัพธ์ของแนวคิดนี้คือ การเพิ่มความยั่งยืนในระบบเศรษฐกิจ แต่ในบางกรณีก็ยังคงเผชิญกับความท้าทาย เช่น ต้นทุนที่สูงของเทคโนโลยี

2. แนวคิด Environmental Justice ให้ความสำคัญกับความเป็นธรรมทางสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชนและสังคม โดยเฉพาะในบริบทของกลุ่มชนชายขอบหรือผู้ด้อยโอกาส (Schlosberg, 2007) ในประเทศไทยแนวคิดนี้ปรากฏในกรณีการต่อต้านโครงการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่นการเคลื่อนไหวของกลุ่มชุมชนที่ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ท้องถิ่น การต่อต้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่กระบี่ โดยกลุ่มชาวบ้านได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อสุขภาพและวิถีชีวิต การเคลื่อนไหวในลักษณะนี้ช่วยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นธรรมทางสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชน อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการเคลื่อนไหวยังขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจากสถาบันทางการเมืองและองค์กรระหว่างประเทศ

จากกรอบแนวคิดข้างต้นพบว่าทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคมและแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนกันและกันได้ ตัวอย่างเช่น Framing Theory และ Environmental Justice ช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างกลุ่มนักเคลื่อนไหวและสาธารณชน ในขณะที่ Resource Mobilization Theory และ Ecological Modernization สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นเพียงการประท้วง แต่เป็นกระบวนการที่มีความเชื่อมโยงกับนโยบาย เศรษฐกิจ และสังคมในระดับที่ลึกซึ้ง

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคมกับทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม

3. กรณีศึกษาการเคลื่อนไหวแห่งการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม

การนำกรณีศึกษามาวิเคราะห์ช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม โดยสะท้อนถึงกลยุทธ์ ผลกระทบ และบทเรียนสำคัญในบริบทต่างๆ ทั้งในระดับโลกและระดับท้องถิ่น กรณีศึกษาที่นำเสนอต่อไปนี้ครอบคลุมตัวอย่างที่หลากหลายและมีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวทางการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในอนาคต ดังนี้

1. Fridays for Future และการระดมพลในยุโรป รู้จักกันอีกอย่างว่า School Strike for Climate เป็นการเคลื่อนไหวระหว่างประเทศที่เริ่มต้นในปี 2018 โดย Greta Thunberg นักเคลื่อนไหวเยาวชนชาวสวีเดน ผู้เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศผ่านการประท้วงหน้ารัฐสภาสวีเดน ทุกวันศุกร์ เพื่อให้รัฐบาลดำเนินการตามข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) ว่าด้วยการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (UNFCCC, 2015) และเพื่อให้อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิลเปลี่ยนไปใช้พลังงานหมุนเวียน การเคลื่อนไหวนี้ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปยังหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในยุโรปที่มีการจัดประท้วงอย่างเป็นระบบในเมืองใหญ่อย่าง เบอร์ลิน ปารีส และลอนดอน การประท้วงเหล่านี้มุ่งหวังที่จะกดดันรัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศให้ดำเนินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดขึ้น (Wahlström, Kocyba, De Vydt, & de Moor, 2019) หนึ่งในกลยุทธ์สำคัญคือ การใช้โซเชียลมีเดีย เช่น Twitter, Instagram และ TikTok เพื่อเผยแพร่ข้อความและเชิญชวนเยาวชนให้เข้าร่วมประท้วงอย่างสงบ เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (Sabherwal et al., 2021) เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้สนับสนุน การใช้แฮชแท็ก

#FridaysForFuture และ #ClimateStrike เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการสร้างกระแสที่มีพลังในโลกออนไลน์ (Fisher, 2020) นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมประท้วงในวันเดียวกันทั่วโลก หรือ Global Climate Strike ยังเป็นวิธีที่ทำให้การเคลื่อนไหวดูมีพลังและสร้างความตระหนักในระดับนานาชาติ การประท้วงในยุโรปมีลักษณะพิเศษคือ การเน้นย้ำความร่วมมือระหว่างประเทศ สมาชิก Fridays for Future (FFF) ในแต่ละประเทศมักประสานงานกันเพื่อสร้างความสอดคล้องในเป้าหมายและข้อความที่ส่งออกไป (De Moor et al., 2020) การเคลื่อนไหวดังกล่าวไม่ได้เพียงแค่สร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในยุโรป ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ สหภาพยุโรป (EU) ได้ประกาศเป้าหมายในการเป็นภูมิภาคที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) ภายในปี 2050 (European Commission, 2019) นอกจากนี้การประท้วงของกลุ่มคนรุ่นใหม่ยังช่วยผลักดันให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นสำคัญในวาระทางการเมืองของประเทศสมาชิก เช่นการเพิ่มงบประมาณสนับสนุนพลังงานหมุนเวียนในเยอรมนีและฝรั่งเศส สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า เยาวชนสามารถมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม แม้จะเผชิญกับความท้าทาย เช่นการถูกมองว่าไม่มีประสบการณ์หรือขาดอำนาจ แต่กลยุทธ์ในการสร้างเครือข่าย ข้ามพรมแดนและการใช้เครื่องมือดิจิทัลได้พิสูจน์ถึง ความสามารถในการสร้างผลกระทบในวงกว้าง นอกจากนี้การเคลื่อนไหวนี้ยังแสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่ ในสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ขบวนการ Fridays for Future จึงเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของ การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมที่นำโดยเยาวชนในยุโรป ความสำเร็จของพวกเขาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการระดมพล แต่ยังรวมถึงผลกระทบที่มีต่อการกำหนดนโยบายระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งการเรียนรู้จากกลยุทธ์และประสบการณ์ สามารถช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกรเคลื่อนไหวทางสังคมอื่นๆ ในอนาคตได้เช่นกัน

2. Extinction Rebellion (XR) และการใช้กลยุทธ์อารยะขัดขืน (Civil Disobedience) เนื่องจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและวิกฤตสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาระดับโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ เพื่อต่อสู้กับวิกฤตนี้ ขบวนการ Extinction Rebellion (XR) ได้ก่อตั้งขึ้นในปี 2018 ที่สหราชอาณาจักร โดยใช้กลยุทธ์อารยะขัดขืน (civil disobedience) เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาลและสถาบันต่าง ๆ ที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเพียงพอ (Hallam, 2019) การเคลื่อนไหวตั้งอยู่บนหลักการสามประการ ได้แก่ 1) เรียกร้องให้รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อม และดำเนินการอย่างเร่งด่วน 2) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2025 และ 3) สร้างประชาธิปไตยทางสิ่งแวดล้อม ผ่านการจัดตั้งสภาประชาชน (Citizen's Assembly) เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามหาวิกฤต (Extinction Rebellion, 2023) โดยการเคลื่อนไหวของ XR ได้รับแรงบันดาลใจจากหลักการ อารยะขัดขืนของมหาตมา คานธี และการประท้วงของขบวนการสิทธิพลเมืองในสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีการอารยะขัดขืนที่หลากหลาย เช่นการปิดถนน การนั่งประท้วงในพื้นที่สาธารณะ การปีนตึก การใช้ศิลปะและการแสดงเพื่อสร้างความสนใจต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเหล่านี้มักนำไปสู่การจับกุมจำนวนมาก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ที่ออกแบบมาเพื่อเพิ่มแรงกดดันทางการเมือง (Taylor, 2020) ตัวอย่างสำคัญคือ การประท้วงในกรุงลอนดอนเมื่อปี 2019 ซึ่งผู้ประท้วงหลายพันคนปิดถนนสายสำคัญในเมือง และนำไปสู่การจับกุมมากกว่า 1,000 ราย (BBC,

2019) แม้ว่าการกระทำเหล่านี้จะสร้างความไม่สะดวกในระยะสั้น แต่มองว่าผลกระทบในระยะยาวต่อ การสร้างความตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายเป็นสิ่งที่คุ้มค่า การเคลื่อนไหวมีส่วนช่วยผลักดันให้หลายประเทศประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสภาพภูมิอากาศ เช่น สหราชอาณาจักรประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสภาพภูมิอากาศในปี 2019 และเริ่มพัฒนาแนวทางเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม (UK Parliament, 2019) นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการกระตุ้นวาทกรรมทางการเมือง โดยส่งเสริมให้มีการถกเถียงเกี่ยวกับความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมือง เพื่อต่อสู้กับวิกฤตสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะได้รับการยกย่องในด้านความกล้าหาญและความสร้างสรรค์ แต่ขบวนการนี้ก็เผชิญกับข้อวิพากษ์ หลายประการ เช่น 1) ปัญหาการขาดความหลากหลายของสมาชิก มักถูกมองว่ามีลักษณะเป็นชนชั้นกลางจำนวนมาก และอาจไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรุนแรงที่สุด เช่น ชุมชนในประเทศกำลังพัฒนา (Saunders, 2020) และ 2) กลยุทธ์อารยะขัดขืนที่สร้างความไม่สะดวกต่อสาธารณะ อาจนำไปสู่ความไม่พอใจจากประชาชนทั่วไปและลดการสนับสนุนจากสังคม อย่างไรก็ตาม Extinction Rebellion เป็นตัวอย่างสำคัญของการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม ที่ใช้กลยุทธ์อารยะขัดขืนเพื่อเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วน ความสำเร็จไม่ได้วัดจากการหลีกเลี่ยงการจับกุม แต่จากผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการสร้างความตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย ได้สร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่ทั่วโลกลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่ออนาคตของโลก

3. กรณีศึกษาในประเทศไทย ได้แก่การเคลื่อนไหวของเยาวชนไทย เช่นเยาวชนปลดแอก เป็นกลุ่มเยาวชนที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก Fridays for Future โดยจัดกิจกรรมในลักษณะคล้ายกัน เช่นการเดินขบวนและการจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสภาพภูมิอากาศ มีการใช้โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook และ Twitter เป็นเครื่องมือหลักในการเผยแพร่ข้อมูลและจัดกิจกรรม เช่น การเดินขบวนในกรุงเทพฯ เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลประกาศนโยบาย Net Zero Emissions แม้จะยังไม่ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย แต่การเคลื่อนไหวดังกล่าวช่วยสร้างแรงกระเพื่อมในสังคมไทย โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ (Pholpoke, 2022) อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวในไทยยังต้องเผชิญกับอุปสรรค เช่น การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและแรงกดดันจากกลุ่มอำนาจเก่า นอกจากนี้ปัญหาเชิงท้องถิ่น เช่นการต่อสู้กับโครงการที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนยังเป็นประเด็นสำคัญ อย่างไรก็ตามกรณีโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะในจังหวัดสงขลา เป็นตัวอย่างที่สะท้อนถึงความขัดแย้งระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการปกป้องสิ่งแวดล้อม ชาวบ้านในพื้นที่ใช้การประชุมชุมชน การยื่นคำร้องต่อศาล และการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพื่อระงับโครงการการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม แม้ชุมชนจะสามารถหยุดยั้งการดำเนินโครงการในบางกรณี และเผชิญกับความกดดันจากผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ (Sirimongkol, 2021) แต่การมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้กฎหมายในกระบวนการเคลื่อนไหวเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยปกป้องสิทธิของประชาชน และแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีกลไกทางสังคมในการปกป้องตนเอง

4. บทเรียนจากการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมที่นำโดยคนรุ่นใหม่ได้กลายเป็นกระแสที่ทรงอิทธิพลทั่วโลก นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่เหล่านี้ได้นำกลยุทธ์ใหม่ๆ เข้ามาใช้เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายและสร้างความตระหนักรู้ในสังคม บทความนี้จะวิเคราะห์บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ โดยเน้นไปที่กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ ความท้าทายที่พวกเขาเผชิญ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

1. กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) การใช้โซเชียลมีเดีย เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ เช่นขบวนการ Fridays for Future (FFF) และ Extinction Rebellion (XR) นักเคลื่อนไหวใช้แพลตฟอร์มอย่าง Twitter Instagram และ TikTok เพื่อเผยแพร่ข้อความ สร้างเครือข่าย และเชิญชวนผู้คนเข้าร่วมกิจกรรม การติดแฮชแท็กอย่าง #FridaysForFuture และ #ClimateStrike ช่วยสร้างกระแสในระดับโลก ทำให้ประเด็นสิ่งแวดล้อมเป็นที่สนใจในวงกว้าง และ 2) การสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถสร้างแรงกดดันในระดับโลก การจัดกิจกรรมที่ประสานงานพร้อมกันในหลายประเทศ เช่น Global Climate Strike แสดงถึงพลังความร่วมมือข้ามพรมแดนความร่วมมือระหว่างกลุ่มในยุโรป อเมริกา และเอเชีย ทำให้การเคลื่อนไหวมีความหลากหลายและครอบคลุมมุมมองจากหลายภูมิภาค การเชื่อมโยงระหว่างเยาวชนในยุโรปและเอเชียผ่านโครงการระดับนานาชาติ ทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพร้อมกันทั่วโลกในวันเดียวกัน

3. ความท้าทาย ได้แก่ 1) การเผชิญหน้ากับแรงกดดันทางการเมืองและสังคม นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่มักเผชิญกับการต่อต้านจากรัฐบาลและกลุ่มที่มีผลประโยชน์ในอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษ ในบางประเทศ การจัดกิจกรรมประท้วงอาจถูกมองว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ซึ่งส่งผลให้ผู้จัดกิจกรรมต้องเผชิญกับการถูกจับกุมหรือการข่มขู่ การวิพากษ์วิจารณ์ในสื่อ และการถูกลดทอนความน่าเชื่อถือเป็นความท้าทายสำคัญ เช่น Greta Thunberg ต้องเผชิญกับการโจมตีส่วนตัวจากผู้นำระดับโลกบางคน และ 2) การรักษาความยั่งยืนของการเคลื่อนไหว การรักษาความต่อเนื่องและพลังของการเคลื่อนไหวในระยะยาวเป็นอีกหนึ่งอุปสรรค การจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องและการจัดการทรัพยากรเป็นสิ่งที่ต้องการการวางแผนและความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ การหมดไฟและการขาดการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัญหาที่นักเคลื่อนไหวหลายคนต้องเผชิญ

3. ผลกระทบที่เกิดขึ้น ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย ขบวนการที่นำโดยคนรุ่นใหม่ เช่น FFF และ XR มีส่วนผลักดันให้หลายประเทศออกนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่นการประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสภาพภูมิอากาศในสหราชอาณาจักร และการตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในยุโรป การเคลื่อนไหวเหล่านี้ช่วยผลักดันให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นสำคัญในวาระทางการเมือง และ 2) การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม การเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับวิกฤตสิ่งแวดล้อมในระดับโลก โดยเฉพาะในหมู่คนรุ่นใหม่ การประท้วงและการสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดียทำให้ประเด็นสิ่งแวดล้อมเป็นที่สนใจมากขึ้น และกระตุ้นให้ประชาชนทั่วไปหันมาใส่ใจพฤติกรรมบริโภคและการใช้พลังงานของตนเอง

4. ปัจจัยที่ส่งเสริมและขัดขวางการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของคนรุ่นใหม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการที่ส่งเสริมและขัดขวางความสำเร็จ หนึ่งในปัจจัยที่ส่งเสริมคือ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ตัวอย่างเช่น ในบางประเทศรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับ

สิ่งแวดล้อมและสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ องค์กรเอกชนหลายแห่งยังมีบทบาทในการสนับสนุนด้านการเงินและเทคโนโลยี โดยการให้เงินทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรม หรือการจัดอบรมด้านการสื่อสารสาธารณะ ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งองค์กรหรือการสนับสนุนจากสหประชาชาติที่ช่วยผลักดัน Fridays for Future ให้มีอิทธิพลในระดับโลก (UNEP, 2020) แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิด Resource Mobilization Theory ซึ่งเน้นถึงความสำคัญของทรัพยากร เช่น เงินทุน เครือข่าย และความช่วยเหลือทางเทคนิค ในการสร้างการเคลื่อนไหวที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การขาดแคลนทั้งการสนับสนุนทางการเงินและช่องทางในการเข้าถึงสื่อมวลชน นอกจากนี้ความกดดันจากโครงสร้างการเมือง เช่น การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือการชุมนุม ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางการเคลื่อนไหวในหลายภูมิภาค รวมถึงการขาดทรัพยากรหรือแรงกดดันจากโครงสร้างทางการเมืองและสังคม เช่น การควบคุมโดยรัฐ หรือการปิดกั้นสื่อมวลชนในบางประเทศ อาจขัดขวางความก้าวหน้าของนักเคลื่อนไหว ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการประท้วงของกลุ่มเยาวชนในบางประเทศที่ถูกจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก แนวคิดนี้สามารถเชื่อมโยงกับแนวคิด Political Process Theory ที่ระบุว่า การเคลื่อนไหวต้องพึ่งพาโครงสร้างทางการเมืองที่เอื้ออำนวยเพื่อขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลง (Tilly and Tarrow, 2015)

บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ชี้ให้เห็นถึงพลังของคนรุ่นใหม่ในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคมผ่านกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ที่ไม่เพียงแต่มีความสามารถในการปรับตัวต่อเทคโนโลยีและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ยังสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและสร้างผลกระทบเชิงบวกที่สำคัญ การเคลื่อนไหวเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน แต่ยังวางรากฐานสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่ยั่งยืนในอนาคต การเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเคลื่อนไหวเหล่านี้สามารถช่วยเสริมสร้างการเคลื่อนไหวทางสังคมในหลากหลายมิติได้ในอนาคต

5. บทสรุป

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในยุคปัจจุบันได้รับการขับเคลื่อนอย่างมีพลังจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ที่มีความมุ่งมั่นในการปกป้องโลกจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นักเคลื่อนไหวเหล่านี้ไม่เพียงแต่เน้นการรณรงค์ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม แต่ยังเชื่อมโยงการเคลื่อนไหวของตนกับประเด็นความยุติธรรมทางสังคมและความเท่าเทียมทางเพศ ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและโซเชียลมีเดียในการระดมผู้คน และสร้างกระแสการเคลื่อนไหวที่ทันสมัย ตัวอย่างเช่นแคมเปญ #FridaysForFuture หรือ #ClimateStrike ที่เชื่อมโยงคนรุ่นใหม่จากทั่วโลกในการเรียกร้องให้มีการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเร่งด่วน ผลกระทบจากการเคลื่อนไหวของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ไม่ได้จำกัดแค่การสร้างความรู้ตระหนักรู้ แต่ยังสามารถผลักดันการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การผลักดันให้มีการลงนามใน Paris Agreement หรือการนำ European Green Deal มาใช้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ได้ทำให้การเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมได้รับความสำคัญมากขึ้นในวงกว้างและกระตุ้นให้ภาครัฐและองค์กรระหว่างประเทศต้องรับผิดชอบมากขึ้นต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการเคลื่อนไหวทาง

สิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่จึงไม่เพียงแต่เป็นการขับเคลื่อนจากภาคประชาสังคม แต่ยังเป็นการสร้าง ความเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาลทั่วโลก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้าง กระแสสังคมและความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆ อย่างยั่งยืนในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ สามารถมองผ่าน หลายมิติที่เชื่อมโยงกับบริบททางการเมือง สังคม เทคโนโลยี และผลกระทบต่อความคิดเห็นเชิงนโยบาย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบระหว่างการเคลื่อนไหวในประเทศที่มีบริบททางการเมืองและสังคมต่างกัน สามารถนำเสนอการศึกษาว่าการเคลื่อนไหวในแต่ละประเทศมีลักษณะเฉพาะที่สะท้อนถึงบริบททางการเมือง และสังคมต่างกัน ตัวอย่างเช่น ประเทศที่พัฒนาแล้ว (เช่นสวีเดน) การเคลื่อนไหว มักเน้นไปที่การยุติการใช้ พลังงานฟอสซิลและการสนับสนุนพลังงานทดแทน รวมถึงการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อความยั่งยืน โดยการ เคลื่อนไหวในสวีเดนมีความแข็งแกร่งในระดับนโยบาย รัฐบาลมักสนับสนุนการเคลื่อนไหวและให้ความสำคัญ กับมาตรการสิ่งแวดล้อม (เช่น European Green Deal) ประเทศกำลังพัฒนา (เช่นอินเดีย) การเคลื่อนไหว มักเกี่ยวข้องกับการเรียกร้องความยุติธรรมด้านสังคม การปกป้องทรัพยากรธรรมชาติจากการพัฒนาที่ยั่งยืน การต่อสู้ของชุมชนในการรักษาผืนป่าหรือที่ดินจากการสร้างโรงงานหรือเหมืองแร่ โดยมีความตึงเครียดระหว่าง การพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. กลยุทธ์การเคลื่อนไหวที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสร้างกระแสผ่านโซเชียลมีเดีย เทคโนโลยีดิจิทัล และโซเชียลมีเดียกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหว รุ่นใหม่ โดยมีการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายเพื่อสร้างกระแสการตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก เช่น 1) Data Activism: การใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อเปิดเผยการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเหล่านี้สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วและสร้างแรงกดดันต่อองค์กรและรัฐบาล 2) Digital Mobilization การใช้โซเชียลมีเดียเพื่อขับเคลื่อนการเคลื่อนไหว เช่น #FridaysForFuture หรือ #ClimateStrike ที่ช่วยให้ข้อความของการเคลื่อนไหวแพร่กระจายไปทั่วโลก นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถใช้ แพลตฟอร์มเช่น Twitter Instagram หรือ TikTok เพื่อระดมผู้สนับสนุนและกระตุ้นการมีส่วนร่วมจากทั่วโลก ด้วยความสามารถในการเข้าถึงผู้คนจำนวนมากและรวดเร็ว และ 3) Hashtag Activism การใช้แฮชแท็กเป็น เครื่องมือในการระดมความสนใจและสร้างการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เช่นการใช้ #ClimateCrisis หรือ #SaveTheAmazon เพื่อเรียกร้องให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นวิกฤติ การใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลและโซเชียลมีเดียในการเคลื่อนไหวทำให้การเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้คนจากทั่วโลก และสร้างความตระหนักรู้ในระดับโลก

3. การวิเคราะห์ผลกระทบเชิงลึกของการเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ต่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย การเคลื่อนไหว ทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ได้มีผลกระทบสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นและ ระดับโลก นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถมีอิทธิพลในหลายๆ ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเคลื่อนไหวที่มุ่งเน้นในเรื่องของการปกป้องสภาพภูมิอากาศได้ช่วย

เพิ่มพละความสำคัญให้กับการเปลี่ยนแปลงพลังงานจากฟอสซิลไปสู่พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์และลม นโยบายในหลายประเทศเริ่มปรับทิศทางไปสู่การสนับสนุนพลังงานที่ยั่งยืน 2) การผลักดันนโยบายระดับโลก การเคลื่อนไหวของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ได้ส่งเสริมการเจรจาผ่านองค์กรระหว่างประเทศ เช่น การผลักดัน Paris Agreement และการผลักดันให้รัฐบาลรับผิดชอบต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกินขีดจำกัด 3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ช่วยขับเคลื่อนแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคอย่างมีสติ โดยเน้นการลดการใช้พลาสติกและการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน ซึ่งส่งผลให้เกิดการปรับตัวในภาคธุรกิจและการปรับกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Balmford, A., Green, R. E., & Phalan, B. (2002). The causes and consequences of the loss of biodiversity. *Nature*, 413(6856), 1-12.
- BBC. (2019). *Extinction Rebellion: London protests cause disruption*. Retrieved November 10, 2024, from <https://www.bbc.com/news>
- De Moor, J., Uba, K., Wahlström, M., Wennerhag, M., & De Vydt, M. (2020). *Protest for a Future II: Composition, Mobilization and Motives of the Participants in Fridays For Future Climate Protests on 20-27 September, 2019 in 19 Cities Around the World*. PsyArXiv. <https://doi.org/10.31234/osf.io/x3gsk>
- Extinction Rebellion. (2023). *About us*. Retrieved November 10, 2024, from <https://extinctionrebellion.com>
- European Commission. (2019). *The European Green Deal*. Retrieved November 10, 2024, from <https://ec.europa.eu/green-deal>
- Fearnside, P. M. (2017). The threat of climate change in the Amazon: The impact of deforestation on biodiversity and local livelihoods. *Environmental Science & Policy*, 68(1), 82-94. <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2016.12.010>
- Fisher, D. R. (2019). The broader importance of Fridays for Future: Social movement theory and the youth climate strike. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 10(5), e586. <https://doi.org/10.1002/wcc.586>
- Fisher, D. R. (2020). *The Handbook of Youth Climate Activism*. UK: Routledge.
- Gutiérrez, A. G. (2020). The power of hashtags: How digital activism is shaping the environmental movement. *Environmental Communication*, 14(3), 339-352. <https://doi.org/10.1080/17524032.2020.1746474>
- Juris, J. S. (2012). Reflections on the “global justice” movement: A review of social movements in the twenty-first century. *Antipode*, 44(4), 1176-1187.

- IPCC. (2021). *Climate Change 2021: The Physical Science Basis*. Cambridge: Intergovernmental Panel on Climate Change.
- McCarthy, J. D., & Zald, M. N. (1977). Resource mobilization and social movements: A partial theory. *American Journal of Sociology*, 82(6), 1212-1241.
- Mol, A. P. J., & Sonnenfeld, D. A. (2000). Ecological modernization around the world: An introduction. *Environmental Politics*, 9(1), 3-16.
- Sabherwal, A., Ballew, M. T., van der Linden, S., Gustafson, A., Goldberg, M. H., Maibach, E., & Leiserowitz, A. (2021). The Greta Thunberg Effect: The Impact of Meetable Role Models on Climate Activism. *PLOS ONE*, 16(5), e0250461.
- Saunders, C. (2020). The Social and Political Impacts of Extinction Rebellion. *Environmental Politics*, 29(5), 832-838.
- Schlosberg, D. (2007). *Defining environmental justice: Theories, movements, and nature*. UK: Oxford University Press.
- Sirimongkol, S. (2021). Grassroots Movements Against Industrial Projects in Thailand. *Asian Journal of Environmental Justice*, 9(1), 45-62.
- Snow, D. A., Rochford, E. B., Worden, S. K., & Benford, R. D. (1986). Frame alignment processes, micromobilization, and movement participation. *American Sociological Review*, 51(4), 464-481.
- Srisang, K. (2020). Youth movements for environmental protection in Thailand: Challenges and future directions. *Journal of Thai Environmental Studies*, 12(2), 47-60.
- Thunberg, G. (2019). *No one is too small to make a difference*. UK: Penguin Books.
- Tilly, C. (1978). *From mobilization to revolution*. New Yor: McGraw-Hill.
- Tilly, C., & Tarrow, S. (2015). *Contentious politics*. UK: Oxford University Press.
- O'Neill, S. (2020). *Plastic pollution and environmental justice: A global perspective*. Cham, Switzerland: Springer.
- Pholpoke, T. (2022). Youth Environmental Activism in Thailand: Opportunities and Challenges. *Journal of Thai Environmental Studies*, 15(3), 125-145.
- Prasert, R., & Chidchob, P. (2021). The role of youth in environmental movements in Thailand: From social media activism to street protests. *Asian Environmental Politics Review*, 9(1), 23-40.
- UK Parliament. (2019). *UK becomes first major economy to pass net zero emissions law*. November 10, 2024, from <https://www.parliament.uk>

UNEP. (2020). Youth and the Environment. New York: United Nations Environment Programme.

UNFCCC. (2015). Paris Agreement. Retrieved November 10, 2024, from

<https://unfccc.int/paris-agreement>

Wahlström, M., Kocyba, P., De Vydt, M., & de Moor, J. (2019). "Protest for a Future: Composition, Mobilization and Motives of the Participants in Fridays For Future Climate Protests on 15 March, 2019 in 13 European Cities." PsyArXiv. <https://doi.org/10.31234/osf.io/x3gsk>